

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-04-14

Diarienummer 0393/21

Handläggare

Anna Lycke Börjesson

Telefon: 031-368 40 00

E-post: anna.lycke.borjesson@goteborg.com

Beslut med anledning av ny visselblåsarlagstiftning

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg & Co AB;

1. Styrelsen beslutar att Göteborg & Co ska omfattas av den centrala visselblåsarfunktionen.

Sammanfattning

Med anledning av den nya lagen Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, har kommunfullmäktige 2022-01-27 beslutat att kommunstyrelsen ansvarar för stadens (nämnder och förvaltningars) visselblåsarfunktion – i lagen kallat intern rapporteringskanal. Dock behöver stadens bolag med fler än 50 anställda också självständigt fatta beslut om en intern rapporteringskanal. Bolagen har möjlighet att även fortsättningsvis ingå i den centrala visselblåsarfunktionen som är placerad på stadsledningskontoret. Beslut avseende att omfattas av den centrala visselblåsarfunktionen ska fattas av respektive styrelse.

Bolagets bedömning är att det inte finns några skäl, ur såväl ekonomiskt som verksamhetsperspektiv, att inrätta en egen intern rapporteringskanal, utan att bolaget även framöver ska omfattas av den av den centrala visselblåsarfunktionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborgs Stad har sedan hösten 2011 en etablerad visselblåsarfunktion som tar emot och utreder misstankar om oegentligheter. Mottagning av tips sker av en extern leverantör som är upphandlad för ändamålet medan extern utredning sker med hjälp av förnyad konkurrensutsättning på stadens ramavtal inom oegentlighetsområdet. Visselblåsarfunktionen, som i dagsläget består av två tjänster, finns på stadsledningskontoret. Funktionen bedöms strukturmässigt uppfylla de i direktivet ställda kraven på till exempel oberoende och självständighet.

Bolaget gör bedömningen att kostnaderna att inrätta en egen bolagsspecifik intern rapporteringskanal inte motsvarar de eventuella nyttor som det skulle innebära att inrätta en egen intern rapporteringskanal.

Den nya lagstiftningen kommer att ställa större krav på förvaltningar och bolag att säkerställa att utredning sker oberoende och självständigt, samt att utredningarna hanteras i enlighet med de skärpta lagkraven på sekretess. Detta innebär bland annat att det

behöver utses behöriga personer i respektive förvaltning/bolag som visseblåsarfunktionen kan kommunicera med.

Bolagets bedömning är att de ökade krav som ställs på bolaget enligt ovan, kommer att rymmas inom befintliga resurser och ramar.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Då ärendet är av administrativ karaktär har bolaget inte funnit några direkta särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Indirekt innebär dock den nya lagstiftningen att utöver vad som idag kan rapporteras att även frågor inom miljöskydd, transportsäkerhet, produktsäkerhet, kärnsäkerhet samt livsmedels- och fodersäkerhet ska omfattas av rapportering. Även sociala aspekter såsom folkhälsa och konsumentskydd kommer att omfattas och överträdelser av svensk lagstiftning ska kunna rapporteras, oavsett rättsområde. Inrapporteringsystemet ska även ge möjlighet till rapportering av andra förhållanden som inte består i att något regelverk har överträtts, men där det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Visselblåsare, det vill säga personer som rapporterar om ett missförhållande, bidrar till att motverka skada och möjliggör att missförhållanden kan rättas till. Förslaget kan ha en positiv inverkan på invånarnas och stadens ekologiska och sociala förhållanden, omfattningen är dock svårbedömd.

Ärendet

Styrelsen ska fatta beslut om att Göteborg & Co ska omfattas av den centrala visselblåsarfunktionen.

Styrelsens beslut om att bolaget ska omfattas av den centrala visselblåsarfunktionen ska meddelas Visselblåsarfunktionen senast 2 maj 2022.

Beskrivning av ärendet

EU beslutade i oktober 2019 om direktivet Skydd för personer som rapporterar om överträdelser av EU-rätten (visselblåsar direktivet). Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att personer som rapporterar om överträdelser ska vara skyddade mot repressalier under vissa förutsättningar, samt att det både inom privat och inom offentlig sektor inrättas särskilda interna funktioner för rapporteringen. Med anledning av detta har riksdagen den 29 september 2021 beslutat om hur direktivet ska införlivas i svensk lagstiftning, vilket påverkar utformningen av Göteborg Stads visselblåsarfunktion.

Direktivet implementeras i huvudsak genom att ny lag träder i kraft 17 december 2021, lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Lagen ersätter nuvarande Lag (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden. Det sker också förändringar i nuvarande offentlighets- och sekretesslag (OSL). Utifrån den nya lagstiftningen bedöms stadens etablerade visselblåsarfunktion uppfylla kraven som ställs på de interna kanalernas utformning, men en del anpassningar i arbetssätt och rutiner kommer att krävas för att säkerställa efterlevnad av den nya lagen.

Kommunfullmäktige har 2022-01-27 med anledning av ovanstående beslutat att kommunstyrelsen ansvarar för stadens (nämnder och förvaltningars) visselblåsarfunktion. Dock behöver stadens bolag med fler än 50 anställda också självständigt fatta beslut om en intern rapporteringskanal. Bolagen har möjlighet att även fortsättningsvis ingå i den centrala visselblåsarfunktionen som är placerad på stadsledningskontoret. Beslut avseende att omfattas av den centrala visselblåsarfunktionen ska fattas av respektive styrelse.

Önskar bolaget inte att ingå i den centrala visselblåsarfunktionen måste en egen bolagsspecifik intern rapporteringskanal inrättas senast den 17/7 2022 som uppfyller de nya lagkraven.

Bolagets bedömning

Bolagets bedömning är att det inte finns några skäl, ur såväl ekonomiskt som verksamhetsperspektiv, att inrätta en egen intern rapporteringskanal, utan att bolaget även framöver ska omfattas av den av den centrala visselblåsarfunktionen.

Peter Grönberg, VD